

אוצר החכמה

הידיים (וכמ"ש הריטב"א, ובגמ' מגילה דף ט' ע"א מוקמי למתני' ידיים שכתב עברי אינו מטמא את הידיים, רק אשאר ספרים (נביאים וכתובים) אבל לרבנן דס"ת בכל לשון כשר מטמא את הידיים) והטעם דכתב עברי הוא בדרגא חדא עם לשון ארמי, וכמו דלשון ארמי שבתורה (יגר שהדותא) נתקדש בקדושה חמורה כמו פסוק שמע ישראל, הכא נמי בכתב עברי יש בכח הס"ת לקדשו כולו ואף לצד הרע שבו בקדושה עליונה (משא"כ ספרי הכותים דלא נחשבים לס"ת כלל אחר שזייפו תורתם).

אוצר החכמה

קב. ובזה נבין מ"ש בספרי (פ' וזאת הברכה, שמ"ג): כשנגלה הקב"ה ליתן תורה לישראל לא בלשון אחד נגלה אלא בארבע לשונות, ויאמר ה' מסיני בא, זה לשון עברי (לשון הקודש). וזרח משעיר למו, זה לשון רומי (לשון יווני וכמ"ש לעיל). הופיע מהר פארן. זה לשון ערבי. ואתא מרכבות קדש, זה לשון ארמי. וכבר נתבאר לעיל בפרקים הקודמים דלשון רומי (אדום) ולשון ערבי (ישמעאל) הם מבחי' הרע דנוגה, ולשון ארמי הוא בחי' טו"ר. וקאמר דבלוחות ראשונות שניתנה תורה מסמ' דעי' החיים נכללו כל הבחי' דנוגה ואף צד הרע שבו בקדושה, ולעיל נתבאר לפי"ז מ"ש דמ"ס שבלוחות בנס היו עומדין ורה"ב נמי נקרא מבחוץ ומבפנים (שעמד בנס) דרומז לבחי' הרע דנוגה שהוא סוד ישמעאל (רה"ב) ועשיו (מס) שנכללו בקדושה, משא"כ שאר הע' לשון שנשארו בחוץ שהם מבחי' הגקה"מ.

אוצר החכמה

אוצר החכמה

קבא. אלא דצ"כ לפי"ז מ"ש בגמ' (שבת דף פ"ח ע"ב): מה פטיש זה נחלק לכמה ניצוצות אף כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נחלק לע' לשונות. דלכאורה הוא סותר למאמר הספרי דבד' לשונות בלבד נגלה הקב"ה בסיני. והביאור לזה הוא כמ"ש ברע"מ פ' ויקרא (דף כ' ע"א) וז"ל: ומתמן הו' ידעין סנהדרין ע' לשון דאינון ע' פנים לתורה, דאית ע' לשון מסטרא דמלכות הרשעה וכו' כלא בפרודא, הה"ד מאלה נפרדו איי הגוים בארצותם ללשונותם, כלהו ע' לשון בפרודא כו' אבל באורייתא שבעים פנים לתורה בלשון חד. ע"כ. והיינו דע' לשון שבתורה הוא ידיעת כלל התורה וענפיה בע' פנים שלה והכל הוא בלשון הקודש (והוא בסוד המלכות (שפ"ה אחת) הנק' פה המדבר ע"י היסוד המאיר בה, הנק' לשון (חק המכריע) בסוד יוסף המדבר בע' לשון (סוטה דף ל"ו ע"ב) ע"י שנוסף בו אות ה' הרומז למלכות הנק' פה), אבל השבעים לשון של האומות הם בסוד הפירוד וניקתם הוא משורש הע' פנים של תורה דרך קלי' נוגה. וז"ל התי' (תי' כ"ב): ומתרין דיבורין (אנכי ולא יהיה לך) נפק קלא ואתפלג לע' קלין לקבל ע' אנפין וקטיל בהון ע' אומין פלחי כוכביא על דלא קבילו אורייתא, ובתרין דיבורין קטיל לב' אומין דאינון עשו וישמעאל דלא בעו לקבלא אורייתא.

וכמו שאמרו בירושלמי (שקלים פ"ז ה"א): מה הים הזה בין גל גדול לגל גדול, גלים קטנים, כך בין כל דיבור ודיבור, דקדוקיה, ואותיותיה של תורה. ובספרי (פ' האזינו פיסקא ח') יסובבנהו יבוננהו. יסובבנהו, לפני הר סיני וכו'. יבוננהו, בעשרת הדברות. מלמד שהיה הדבור יוצא מפי הקב"ה והיו ישראל מסתכלין בו ויודעים כמה מדרשים יש בו, כמה הלכות יש בו, כמה ק"ו יש בו, כמה גז"ש יש בו. ע"כ. דכל הע' פנים של תורה היו כלולים בעשרת הדברות, והיו עצמו מ"ש דכל דיבור ודיבור נחלק לע' לשון (וע"ע בס' הכתב והקבלה שמות דף לו ע"א).

וכע"ז בזהר (ח"ב דף מ"א ע"ב): וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה, ואוליף ליה ע'